

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:
 Egész évre — 10 kor.
 Negyedévre — 4 c
 — Helyben házon kelve:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 c
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 c

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 szombat utáni napok kivételével

Reszkességek és kiadónál:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Amorositásig kárlatok visszatérnek
 vagy megfűrésze nem vállalkosik.

Művészetek és hirdetések a
 kiadónálban intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, június 27.

Egyről-másról.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, június 27.

A kabinet megalakult úgy, a mint ezt már napokkal ezelőtt jeleztük. Tagadhatatlan azonban, hogy az utolsó pillanatokban az egyes tárczák körül a nagy személyi ellentétek annyira kiélesedtek, hogy a bánnak csak a legnagyobb erőfeszítéssel sikerült az egyes elégedetlen csoportokat elhallgattatni.

De a kabinetalakítás végre sikerült és kedden fog az új kormány a képviselőházban megjelenni.

A bán elfoglalja a miniszterelnöki széket és maga előtt fogja látni az ellenzék tömör csoportját, a mely a politikáját a legmesszebb menő támadásban fogja részesíteni.

A jobboldalon is lesznek képviselők, aki csupán azért jönnek erre a rendkívüli ülésre, hogy a Ház határozatképes legyen, míg a nagy zöm különböző ügyek alatt távol marad e nagy ünnepi pillanattól.

Fegyverszünet van még ma, az összes pártok és pártárgyalatok azonban nem is élvezhetik a jól megérdemelt pihenést, mert tudják, az idő soká nem késhehet és a küzdelem újból megindul.

Es e küzdelem lesz a döntő, a nemzet az esetleges érdekcsoportok legnagyobb ellenszegülése dacára, a maga igazát, jogait meg fogja szerezni.

Hiába fordulnak majd a Ház feloszlásához, ez pedig csak az első felvonás lesz, a magyar aspirációk érvényesülni fognak.

De most a fegyverszünet alatt, mialatt dühöng a béke, tán fölösleges a közel jövő eshetőségeivel foglalkozni.

* * *

Csütörtökön a honatyák a képviselőházba siettek; az egyik villamosra, a melyen az összes ülőhelyek már le voltak foglalva, felszáll Perczel Dezső.

Ugron János képviselő, Perczel belügyminisztersége alatt alispán, ezt meglátja, udvariasan feláll és így szól:

— Parancsolj, kegyelmes uram.

Perczel köszönettel nem fogadja el a helyet, mire Ugron így szól:

— Ugy látom, kegyelmes uram, te csak egyszer vetted el a helyemet, (célzás az alispáni székre) de azt is megbántad.

Perczel Dezső mosolygott és így válaszolt:

— Hej, régen történt és ki tudja, nem volt-e a ballépésem a te szerencséd. Most képviselő vagy, a nemzeti párt egyik számottevő tényezője, egy pártban velem ugyan, de politikai ellenfelem, és a sors ily kedvező fordulta mellett te teszel szemrehányást?

A villamos megállt, a képviselők le szálltak, és hogy hogy folytatták a megkezdett párbeszédet, erről már be nem számolhatok.

* * *

Szell Kálmán tegnap Rátótra utazott és úgy a minisztériumban, mint a szabadelvű pártban a hivatalos búcsuzás mellőzését kérte és úgy is történt. *De minnek is a búcsuzás, mikor a jövetel nem is késhet soká.*

Hiába a híresztelés, hogy Szell az Adria elnöke lesz és lemond a mandátumáról.

Elhiszem, hogy egy darabig így lesz. De azt tudom, hogy ha a nemzet érdekei ezt követelni fogják, minden áldozatra készen leszen és ha a király nemzetének e hü fiát kormányalakításra fel fogja kérni, ő az áldozatot a király és nemzete érdekében nem fogja megtagadni.

Van már új kormány.

A bán az éjjel Bécsbe utazott és már korán reggel kihallgatáson volt a királynál, hogy jelentést tegyen Budapesten történt eljárásának eredményéről és előterjesztést tegyen az új kabinet kinevezése tárgyában.

A király, mint Bécsből jelentik, el is fogadta *Khuen-Héderváry* előterjesztését úgy, hogy az új kormány kinevezését már a holnapi napon fogja a hivatalos lap publikálni.

Konstatáljuk, hogy az új kabinet tényleg úgy alakul meg, mint ahogy ezt előre jeleztük. *Khuen-Héderváry* iparkodott megtartani a régi minisztereket és éppen csak a honvédelmi tárcza, valamint a horvát minisztérium tekintetében történt változás. A király személye körüli miniszteriumot maga *Khuen-Héderváry* fogja ideiglenesen vezetni.

A bécsi tudósítások a következők:

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A fehér galamb.

Írta: Helvey Lajos.

A városkában a »fehér galambot« mindenki ismerte. Voltaképpen Brunner Mártonnak hit-ták a becsületes nevével a béke szelid madarának mindössze annyi köze volt hozzá, hogy künn a korhadt boltajtó fölül, levelet tartva piros csőrében, egy pléhtábláról nézett az utcára. Csak czimere volt a fűszeres boltjának e fölébe festett fehér galambocská.

Régi czimer, régi bolt. Ott húzódott meg mindakettő a piacz sarkán egy pupos, sárga házban, amelynek kőrözsák fakadtak a tetején. A vénecke ház egy hatalmas épületkolosszus falához simul félve és alázatossan. A gimnázium volt e falkolosszus, mely szigorúan és imponálólag nézett végig a széles, lejtős piaczon. A

cziszterek tanítottak itten, sok szépre, jóra oktatva az iskolás nebulókat.

A nagyreményű ifjuságnak fontos szerepe jut ez irás során. A fehér galamb törzsközön-sége a gimnázium diák népéből került ki. Régtől fogva úgy volt már, hogy a diák mindig a galambnál vásárolt mindahány. Brunner értette a módját. Jó portékát adott, jól megmérte, egyikét jó szóval meg is toldotta. A kisebbeknek ráadásul selyemcukor, sőt néha egy-egy sokszintű matricza is járt. Hetedikétől kezdve »tekinetes ur« volt a titulusa mindenkinek. Ez tetszett s a diákok sohasem maradtak el.

Brunner lassan megöregedett. A boltja azért mit sem változott. Kívül is, belül is a régi maradt. Kívül kopott, belül népes. Valami változás egyszer csak mégis esett rajta. A repedéses barna fiókok között, a papiros tékák, iskolaszerek, bon-bonos üvegek unalmas környezetében, hol serényen tett-vett a fürge, póklábu kalmár, hirtelen kifakadt egy édes, színes rózsabimbó. Kedves, illatos, szerény. Néha bi-

zony pajkos is, amikor tavaszi szellőcskék ringatgatták.

A boltos lánya, Hildácska, idegenben volt azóta, hogy édesanyját elvesztette. Kékruhás nénikék nevelték a városban. Mikor aztán kinevelték, az öreg Brunner hazahozta a maga könnyebbségére és gyönyörűségére az ő igazi galambocskáját. Így esett, hogy Hildácska egyszer csak ott termett a puhafajú barna pult mögött s a szürkességbe derűt, melegséget, örökké vibráló pajzán sugarakat hozott.

Mindig is jó boltocská volt az öreg Brunneré, de most megkétszereződött a forgalma. A csengő egyre csilingelt az ajtó fölött s a pirosképű, csintalan diákok egyre jöttek-mettek. Mikor János, a pedellus meghuzta a primusz-harangot, csak úgy tódultak befelé. És Hildácska ott sürgölődött ilyenkor a pult mögött és ügyesen szolgálta ki a fiukat, akik szépek voltak nagyobbára. Szőke haja bele hullott a nyakába, amelynek patyolat fehérségét puha selyemszalag fonta körül, kis arany-

FÁBRY TESTVÉREK nagyáruháza

Nagyváradon, Fő-utca. Telefon 76.

Ujonnan berendezett rőfös és rövidáru osztálya!

Csakis különleges új minták,

miután e czikkek ez évben ujonnan lettek berendezve.

Varrónőknek külön kedvezmény! Keresztény üzlet!

Női ruháknak és blousoknak meglepő szép új mintájú finom francia cretonok, zephirek, delainok, batiszlok, ajour és pettyes batiszlok, nyári pique kelmék, női fehér és színes batisz ingek, háló kabátok, corsetták, fekete és színes kötények, selyem, delain, caschmir és mosó fejrevaló kendők, schiffonok vásznak, bélésárúk, csipkék, szalagok, D. M. C. himző, horgoló és kötő pamutok, selymek, czérnák, gombok, ttiárúk s mindennemű rövidáruk teljes választékban és feltűnő olcsón. *Bycikli és torna ingek, derék-övek, sapkák, Kneip-czipők, kesztyűk, harisnyák* s még több száz-féle czikkek mesés olcsón adatnak el.

Khuen Héderváry a királynál.

Gróf *Khuen-Héderváry* reggeli 6 órakor érkezett meg Bécsbe és egyenesen a Bankgasseban lévő magyar házba hajtatott. Ott már előzetesen berendezték számára a miniszterelnök rendelkezésére álló helyiségeket, melyeket *Khuen-Héderváry* a mai nappal már véglegesen birtokába is vett.

Délelőtti háromnegyed 9 órakor *Khuen-Héderváry* elhajtattott a Burgha és az ugynevezett marsall-lépcsőn át ment be a király apartementjaiba.

A kihallgatás féltízig tartott. Gróf *Khuen-Héderváry* bejelentette, hogy a királytól kapott megbízások sikeresen eleget tett és előterjesztette az új kabinet listáját, melyet a király el is fogadott, azonnal alá is írván a kinevezéseket.

Röviden jelentést tett még *Khuen-Héderváry* az általános politikai helyzetről, azután ismét visszament a Bankgasseba.

Az új miniszterek.

Az új kormány névsora, melyet *Khuen-Héderváry* a király elé terjesztett és amelyet ő felsége el is fogadott, a következő:

Miniszterelnökség és belügy: *Khuen-Héderváry*.

Pénzügy: *Lukács* László.

Földmivélség: *Darányi* Ignác.

Közütatásty: *Wlassics* Gyula.

Igazságügy: *Plósz* Sándor.

Kereskedelem: *Láng* Lajos.

Honvédelem: *Kolozsváry* Dezső.

Király személye körüli: *Khuen-Héderváry* (ideiglenesen.)

Horvát ügyek: *Tamasics* Miklós.

Az új honvédelmi miniszter, *Kolozsváry* Dezső, mintyenes szolgálatban lévő vezérőrnagy lévén, mint ilyen nem lehetne a képviselőház tagja. Ennek következtében a király már ma rendelkezési állományba helyezte *Kolozsváry* tábornokot.

Hir szerint *Kolozsváry* már legközelebb föl is lép valamelyik kerületben.

Az új miniszterek Bécsben.

A régi kabinet fölmentésére és az új kormány tagjainak kinevezésére vonatkozó királyi kéziratokat a hivatalos lap holnap, *vasárnap reggel* fogja közölni.

Szell Kálmán és báró *Fejerváry* Géza számára, hir szerint, külön legfelsőbb kéziratok készülnek.

A *Khuen-Héderváry*-kabinet tagjai még ma este Bécsbe érkeznek és holnap délelőtti 11 órakor mennek el ünnepies kihallgatásra a királyhoz, hogy letegyék a hivatalos esküt.

A mi az *államtitkárokat* illeti, ama tárgyak keretében, a melyek vezetésében személyváltás nem áll be, az államtitkárok tekintetében sem lesz változás. A mi a belügyi államtitkárt illeti, *Gulner* Gyula államtitkárt kérte az új miniszterelnök, hogy maradjon meg helyén. Nincs kizárva, hogy sikerülni fog a miniszterium eme kipróbált erejét megtartani. Ugyanigy felkérte a miniszterelnök *Gromon* Dezső honvédelmi miniszteri államtitkárt a maradásra, a ki késznek is nyilatkozott, hogy állásában, melyben számos év óta érdeműs működést fejt ki, továbbra is megmarad.

Khuen-Héderváry Bécsben marad, hogy ugy *Goluchowski* közös külügyminiszterrel, mint *Körber* osztrák miniszterelnökkel érintkezésbe lépjen.

Az új horvát bán.

Befejezett dolog most már az is, hogy gróf *Fjacsevič* Tivadár lesz a horvát bán.

*Khuen-Héderváry*nak az a szándéka, hogy a legközelebbi napokban *Zágrábba* utazik, hogy utódjának átadja a bánai ügyeket és elbúcsúzzék a zágrábiaktól.

Az új bán kinevezését alkalmasint csak jövő csütörtökön teszik közre.

A szabadelvű párt egyesülése.

A szabadelvű párt kebelében történt ideiglenes csoportosulások, amint az már eleve tervezetett, fel fognak oszlani. Ezen külön csoportok tudvalevőleg csupán arra az időközre alakultak, amelyben a válság még nem nyert megoldást és ennek bekövetkeztével ezek a

frakciók a kabinet megalakulása után elvesztették létjogosultságukat. E frakciók csak formális akadályai volnának a szabadelvű párt szolidaritásának, amelyet pedig az utolsó napokban tulsulyra jutott felfogás szerint minden oldalról élénken öhajtanak. A szabadelvű pártnak hétfőn este tartandó értekezletén erre vonatkozó nyilatkozatok fognak elhangzani.

Az új miniszterelnök életrajzi adatai:

Khuen-Héderváry Károly gróf, az új miniszterelnök szül. Freiwaldauban (Felső-Szilézia) 1849 máj. 23., mint belési *Khuen* Angelika fia. Jogi tanulmányait a zágrábi jogakadémián végezte és erre rövid ideig a zágrábi törvényszéknél gyakorolkozott. Nyilvános pályáját a hetvenes évek kezdetén *Vérőce* vármegyében kezdte. Korán megválasztották a horvát országgyűlésbe, honnan Horvátország képviselőjében a magyar országgyűlésbe küldetett fel. Mint viczai és *Héderváry* gróf *Viczay Héder* családja utolsó físarjának örököse, egy 1874 decz. 5. Bécsben kelet legfelsőbb elhatározás alapján családneve mellé a *Héderváry* nevet felvette, belési előnév a *Hédervári* előnévvel felcserélte és végt cimerét a *Viczay* család címerével egyesítette. A jog- és államtudományi szakban szert zett alapos ismereteit csakhamar a közigazgatás gyakorlati terein érvényesítette, mert 1879. ben *Győr* vármegye főispánjává nevezetett ki, hol a vizáradások idején elsőrendű adminisztratív tehetségnek bizonyult. 1883 decz. 1. Horvát-Szlavon- és Dalmátországok bánjává nevezetett ki, s e méltóságot most még viselte. Mint bán a kezdetben kínálkozó nehézségekkel szerencsésen és erőlyesen küzdött meg, a felizgatott kedélyeket lecsillapította, a zilált pártviszonyokat rendezte, a magyar állameszmét megszilárdította és nagy reformokat létesített különösen a közigazgatás és tanügy terén. Ezen érdemeiért a király az első osztályu vaskorona-renddel, majd pedig az *aranygyapjas-renddel* tüntette ki. A bán azonkívül valóságos belső titkos tanácsos és cs. és kir. kamarás. Ujabb időben igen jelentékeny részt vett a magyarországi politikában. 1894 májusban a főrendiházban a kormány egyházpolitikai javaslatai mellett szólalt fel, de némileg mérséklő szellemben. 1894 június elején a koronától megbízást nyert magyar miniszterium alakítására, de a szabadelvűpárt ellenzése miatt e megbízása nem vezetett

keresztet fűzve magára. Az arany sugaras nap is megcsókolta ilyenkor s a hatodosztályu fiúk a renesszánsz finom festményeire gondoltak a kartonruhás kislány látásakor. Rugékony kezecskéi fűgőn adták az *re-tollat*, a gyakorlat-fűzeteket és kellemesen, gyors mozdulattal kapták ki a ropogós kőménymagos-czipókat a kenyeres-fűkből. A szemei kékek valának. Tiszták és szelidek. A hangja dalamos és csilingelő, mint valami kisnyelvű ezüstharangocská.

Fűgedi Aron Tamás főgimnáziumi hetedik osztályu tanuló egyszer így szólott Hildácskáról:

— Ő az igazi fehér galamb!

Hogy pedig ez a mondása csakhamar az egész iskola kedvencz szálló igéjévé lőn, éppen oly igaz, mint az a kemény szekunda, amelyet Aron Tamás e tetszetős szóvirág megszületése után körülbelül tíz perczzel betűszám-tanból fogott. E szomorú eseménynek, bár mindenesetre akaratiannul, az igazi fehér galamb volt az oka. Sőt tulajdonképen ő volt az oka annak is, hogy Fűgedi Aron Tamás, a csinos, szőke fiú, akit a kisváros lánykái maguk között csak *»czukorkának«* hívtak — elbukott a hetedik osztály végén. A betűszám-tan s a planimétria furcsa dolgok valának a szerelmes szívű diák fejének.

Aron Tamás a szekundás bizonyítványával azt határozta, hogy ő ugyan nem tanul tovább. Végre is, urigyerek, dzsentri-fiú, akitnek könnyű élete lesz az édesanyja pusztáján egy darabig. Mert mindössze csak két-három

évre van szüksége. Hildácska nagy lány lesz addigra már s ő majd elveszi szép n. Olyan egyszerű, világos ez a terv. Hogy miből élnek majd? Nevetséges, hát ott az édesanyja vagyona — vagy legvégső esetre, ott a bolt.

Tamás ilyenformán majd két fehér galambnak lesz az ura. A szűk, sötét, de örökké csengő ajtaju boltnak is, amelyet ujja, csinosasá alakít nyomban, meg annak a másik, szelidnézésű, hóbitás galambocskának is. De az igazi, élő fehér galamb többé nem sűrűg ám a pult mellett. Ott ezentul gyorskezü legyek forognak naphosszat. A puhaszárnyu, pihegő madárkát keblére vonja majd s az övé lesz aztán egyedül.

Igy az ábrándos Tamás.

Hőbortos, gyerekes ábrándját bizonyítvány kiosztás közben elmondotta az édesanyjának is. A nemzetes asszony a gyatra és szokatlan klasszifikáczió cseppet sem épült. Lecsapta aranyszélű szemüvegét s a lénia után nyuit. Magában talán inkább nevetni szeretett volna a beszéden, hanem a fiú naiv határozottsága hivatalosan mégis csak bosszantotta. A vége aztán az lett, hogy nem nevetett ugyan, hanem a léniait mégis letette. Ugy gondolta, nem batorítja a fiut, de olyan oktatást ad neki, amely elég lesz egész életére. Erősen szemé közé nézett Tamásnak és így szólott hozzá:

— A szépapáért valaha herczegnők rajongtak József császár udvarában és te a nemzetes cziemeredet a krajzleros bolt fölé akasztanád — sildnek? Szégyeld magad! Fűgedi Aron Tamás — a fehér galambhoz. Szépen

hangzanék, nemde? Tudod-e, hogy ország-világ csuffja lenné! Az egész környék mind hozzád járna, hogy bolondot tegyen b'őled. Sorban jönnek hozzád a dicsekvő, üresfejű Kovács Pista, akit a mult vakációban olyan kegyetlenül elnászpángoltál, a Blau zsidók ispánjának a fia, Tóni, aki valamikor a te ócska ruhádban járt, de felkeresne a sanda, vörös Blau gyerek is, a mi hóhéruunk fia, aki azóta, hogy az apja kilicizáltatott bennünket a szebbik uradalmunkból, már ugyis nagyobb urnak hiszi magát nálad. Ne félj, az ugyan nem maradna el. Es te szépen, alázatosan szolgáljad ki a vevőidet mind. Ugy illenek. Azt kellene tenned, amit ők parancsolnak. Még petróleumot is kellene öntened a kannába, ha a kocsisuk elébe állana vele.

A nemzetes asszony, aki az elején csak példálózott, most már egészen a szíve szerint beszélt. Ami családi büszkeség, rátartóság lakozott benne, mind kitört belőle, mikor az ösökről, a szépapáról emlékezett, akiért herczegnők esengtek a kalapos király udvarában. Tamásra nagy hatással volt a beszéd. A petróleumos kanná nehéz szagot árasztott maga körül, melyből elillant az ábrándok finom illata. A fiú szégyenkezve gondolt nevetségessé vált álmára, ám a fehér galambról mégsem mondott le. Tanulni fog, dolgozni akar, nemcsak származásánál fogva, de amugy is ur lesz, s így ülteti fészkebe a szelid kis madarat. Így határozott.

Ez az erős elhatározás vitte neki a matúrának, ez volt a magyarázata, hogy jogász

czélhoz. Hasonló sorsra jutott 1895 elején is, midőn a Wekerle-minisztérium elbocsátásakor szintén ő volt megbízva a kabinet alakításával.

UJDONSAGOK.

Előfizetési felhívás.

Az új évnegyed küszöbén bizalommal fordulunk a nagyközönséghez, mindazokhoz, akik elveinket és irányunkat ismerik s méltányolják. Nehéz időkben becsülettel álltuk meg helyünket, s hiszszük, hogy a közönség bizalma nem fordul el tőlünk, hanem annál nagyobb mértékben mutatja irántunk ragaszkodását, minél nagyobb szükség van küzdeni a destructiv irány ellen.

Programunkat ismeri a közönség. Célunk egy minden politikai párttól független kath. irányu lapot adni, mely Nagyvárad és Bihar megye érdekeit védve, e mellett hű tükre legyen a főbb országos, kivált katolikus szempontból érdekes eseményeknek.

Budapesti tudósítónk azonnal és kimerítően értesít minden nagyobb fővárosi eseményről, országgyűlési tudósításaink nemcsak bőveket és hűek, hanem egy fél nappal megelőzik a budapesti lapokat.

A vidéki és országos eseményekről jól szervezett levelezői karunk értesít a megye minden pontjáról s az ország nagyobb városairól.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunkat pártolni, és ismerőseik körében terjesztetni sziveskedjenek, hogy a keresztény eszmék elterjedjenek a nép minden rétegében.

A »TISZANTUL« szerkesztősége és kiadóhivatala.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 9 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 »

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kik a múlt, valamint a jelen évről hátralékban vannak, hogy előfizetési díjaikat mielőbb kiegyenlítseni sziveskedjenek.

Nagyvárad-Püspökfürdő-Féliczfürdő.

	Személyvonat							
	7.38	9.50	—	—	4.44	—	—	8.58
Nagyvárad áll.	7.38	9.50	—	—	4.44	—	—	8.58
Nagyvárad-Vásártér ind.	7.20	9.31	11.42	2.08	4.37	6.28	8.54	9.10
V.-Velenceze >	7.34	9.47	11.58	2.24	4.53	6.44	9.10	—
Rontó >	8.02	10.14	—	2.93	5.09	7.11	9.29	—
Püspökfürdő >	8.07	10.19	—	2.44	5.14	7.14	9.34	—
Féliczfürdő	8.24	10.37	—	2.58	5.31	7.18	9.50	—

Féliczfürdő-Püspökfürdő-Nagyvárad

	Személyvonat							
	8.30	10.42	—	—	3.—	5.34	7.20	9.53
Féliczfürdő ind.	8.30	10.42	—	—	3.—	5.34	7.20	9.53
Rontó >	8.37	10.49	—	—	3.05	5.41	7.25	10.00
Püsp. fürdő ind.	8.48	11.00	—	—	3.11	5.51	7.31	—
V.-Velenceze >	9.04	11.16	12.00	—	3.27	6.08	7.47	10.13
Nagyvárad-Vásártér érk.	9.22	11.34	12.16	—	3.45	6.24	8.05	10.30
N.-várad áll. érk.	—	—	—	—	—	—	—	10.32

Az indulási és érkezési adatok közép-európai időre vonatkoznak. Az esteli 6 órától reggeli 5.50 perzig terjedő idő fekete számokkal van jelölve.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi múzeum (Schlauch-park) nyitva mind a vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-6 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* Péter és Pál napja. Az apostol fejedelmének: szt. Péter és Szt. Pálnak az ünnepét együttesen tartja holnap a katolikus világ, amint egykor egy városban és egy napon szenvedtek vértanu halált a keresztény hitért. Az ünnep alkalmából a kath. templomokban ünnepélyes szent misét és szent beszédet tartanak. A székesegyházban reggel 9 órakor lesz a szent mise és prédikáció.

* Új ügyvéd. A nagyvárad-i ügyvédi kamara dr. Podhraczký Rezső ügyvéd, nagyszalontai lakost a kamara által vezetett ügyvédek névjegyzékébe Nagyszalonta székhellyel, folytatólag felvette.

* Szent László király emléke. A magyar nemzet dicső királya s Nagyvárad városa és a váradi püspökség áldott emléktől alapítójának: Szent László királynak emlékét a szokott ünnepségekkel tilték meg tegnap Nagyváradon. A székesegyházban reggel 9 órakor Radnai Farkas felszent. püspök ünnepélyes szent misét tartott, Brém Lőrincz pedig egyházi szónoklatot mondott, amelyben méltatta a nagy király emlékét. A templomban az előkelő közönségen kívül a zárdák növendékei voltak jelen.

* A rózsáünnepélyről. A múlt szombat és vasárnap az árvaház javára megtartott rózsáünnepélyről a rendező bizottság a következő értesítést adta ki. A rózsáünnepélyen a következő felülfizetések történtek: Bordé Károlyné 5 korona, Weiszlovits Lajosné 2 korona, Bozói Bella 2 korona, Rendes Szidor 50 fillér, N. N. 1 kor. 50 fillér, Nadányi Jenő 2 korona, Fráter Kálmáné 50 fillér, Incze Lajosné 2 kor. 50 fillér, dr. Rác Jenő 4 korona, Kohn Sámuelné 2 korona, Bodnár Sándorné 2 korona, br. Rusinszky Lenke 4 korona, dr. Kornstein Lajos 10 korona, Baumgarten N. Budapest 11 korona. Midőn az árvaházi női választmány ezen összegeket nyugtázza, a felülfizetőknek ez uton mond hálás köszönetet, hasonló képen köszönetet mond egy azoknak, kik a rózsáünnepély sikerét mint elárúsítók a jótékony cél érdekében fáradságot nem kímélve tevékenységükkel előmozdították, mint azon magánosoknak, kik a rózsáünnepély céljaira szolgáló adományaikkal szintén hathatósan elősegítették az ünnepély rendezését. A rózsáünnepélyen kiállított s elárúsított virágok legnagyobb részét Farkas József, Jelinek Ferencz és Barényi püspökségi kertész műkertészei adták át az ünnepély céljaira, a kiállítás rendezésében a fentebb említett értések és Stipanovszky József kertész vettek elismerésre méltó tevékeny részt. A rózsáünnepély tiszta jövedelme 311 korona 8 fillér volt, mely összeg az árvaház javára fordítatott.

* Járványfészkek a városban. Hivatalos egyének is kezdik már belátni, hogy a város legtöbb utcáján tarthatatlan állapotok vannak; a folyókáknak csufolt gödrök és árok valóságos járványfészkek. Szabó Gábor kertületi rendőrbiztos jelentést tett, hogy Újváros és a Külváros legtöbb utcáján a folyókák undorító, bűzös állapotban vannak. Különösen a külvárosi óvoda mellett levő árok telve van

korábban sem fordult el kékszemű, pelyhes galambocskájától.

Hildácska ez időben lépett a világba a könnyű lábu Kristóf-mester szalónjában. Kristóf-mester a hosszufürtű, dereshaju talján, táncz-mester volt tudniillik s az ő kopott parkettu termében kezdődött a kisváros lányok számára a közélet.

Brunner Hilda félenken, idegentől kopogtatott a világ kapuján. Csakhamar általános feltűnést keltett azonban. A fiatal emberek mind ott legyeskedtek körülötte. Ami annál jobban tetszett neki, mert egy pillanatra sem felejtette, hogy ő ártatlan galambocskája csupán s nem fényes tollu páva. Neki csak szegény boltos-ember az édesapja s nem főbíró, mint az arrogáns Peterdy Olgáé, sem ügyvéd, mint a szőke Horváth Sáriaké, de még csak adótiszt sem, mint a mosolygó arcú Adorján Margit. Hildácska kedves volt és közlékeny, de mindenkor szerény.

A lányok, vagy hogy a mamák inkább, egyszer mégis megharagudtak rája. Akkor volt ez, mikor Iványi Klárát, a városi pénztáros lányát, aki nem valami jó tánczos hírében állott, az egész mazur alatt mindössze egyszer kérték fel, míg Hildácska egyik tánczosa karjából a másikba szaladt, rezgő lépéssel lejtve lakktopánkás lábcskáival a tánczot.

— Mégis csak sok! mondotta a pénztárosné a szomszédjainak. Ez a fruska nem hogy szép csöndesen meghuzná magát, ahogy ille- nek neki, hanem még elcsalogatja a lányaink

tánczosait. Ez a köszönet érte, hogy befogadtuk.

— Igaza van, bólogattak a mamák és rövidesen szájról-szájra járt a megbotránkozás. Ez mégsem járja. Itt tenni kell valamit.

Tettek is. Először is annyit, hogy leányikat lehetőleg távol tartották Brunner Hildától. Kristóf-mester iskolájában elég kínos feltűnést keltett ez is, hanem eddig még csak hagyján. A boszu ezután következett.

Mikor a négyzet jelmezestélyére szétküldték a meghívókat, a Brunner-név olvasásakor felállott a választmány tagjai közül a pénztáros felesége és idegesen vágta oda:

— A krájleros-kisasszony talán inkább a legényegyletben mulatna! Nincs helye közöttünk.

— Helyes! Igazsága van! peregte Sólymáryné, akinek mindkét lánya veszedelmesen közeledett a harmincz felé. A többiek hallgattak. De Iványiné leültében haragosan rájuk szólt:

— Különb, tessék; hívják meg, ha olyan nagyra vannak vele. Hanem mi ilyen társaságba nem megyünk.

Ez a hang imponált. A főjegyzőné is azt mondotta mindjárt: mi sem megyünk. Pedig a főjegyzőné tekintély-számba ment. A vita eldőlt. A krájleros-kisasszony nem kapott meghívót a jelmezestélyre. Mit is keresett volna ott az? A két Sólymáry-lány, az kapott. Es hát, nekik százszor jobban fel lehetett volna tenni ezt az udvariatlan kérdést.

Ez azonban mit sem változtatott volna a dolgon. Megesett. A szegény gyöngye kis galambnak a visongó vércsék kegyetlenül megtépték a pelyhes, fehér tollát.

Aron Tamás határozottsága csak az ábrándok világának szólt. A társadalom félszeg itéletével azonban már nem mert szembe szállni. A fehér galambot nagyon szerette, de a krájleros-kisasszonyt nem merete elvenni. A családi összeköttetések, a karrier és egyéb ilyen gondolatok tartották vissza attól az elhatározó lépéstől, amelyre már-már rászánta magát. Az utolsó pillanatban megint eszébe jutott az édesanyja beszéde a fűszeres boltról, amelyben ország-világ csúfjára neki kellene töltögetni a petróleumos kannákat.

Hildácska nem akaratoskodott. Visszavonult szépen, csöndesen. Belátta, hogy a galambnak nincs helye a magasban. A duczon, az eresz alján, az apró, cserépszindelyes háztetőkön, ott a helye. Egy kicsit, csak éppen egy keveset szállott magasabba. Nem egészen fel, ahol a sasok járnak, csak odáig, ahol a vércsék verdesik szárnyukat. És itt is megtépték a tollát szegénykének.

Balzsamos tavaszi vasárnap délutánján a járó-kelek kíváncsian nézegették a fiatal párt, mely elhaladt mellettük.

Erős, hatalmas termetű nyárspolgár volt a férj s a könnyed, hullámos asszonyka sehogyszem illett hozzája. Pedig a férj ugyancsak szorosán simul a gömbölyű kis karjába. Finom és

mindenfélre rothadékkal. Azonnali intézkedést kér a kitisztításra. — Dr. Mayer László előterjesztése hasonló miszeriakra mutat rá. Jelenléte szerint Fürdő-utcán végig, valamint Széles-utcán végig bűzös, egészségtelen mocsarak vannak, amelyek megrontják a levegőt. Mielőbbi feltöltéssel lehetne segíteni a bajon. — Vizvezeték-utcán úgy látszik nem jár sem rendőrbiztos, sem tiszt orvos, mert akkor az ottani állapotokról is került volna valami jelentés a városához.

* **Uj doktor.** *Fanta* Adolf végzett joghallgató a kolozsvári egyetemen a tételes szigorlatot kitűnő sikerrel állotta ki és pénteken, június 26-án az összes jogtudományok doktorává avattatott.

* **A tenkei közjegyző kinevezése.** Az igazságügyminiszter, mint a napokban már említettük, Tenkén közjegyzőséget állított fel. Az új közjegyzőt most nevezte ki a miniszter. A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy az igazságügyminiszter *Szabó* Zoltán szatmárnémeti lakos, kir. közjegyzői helyettes Tenkére kir. közjegyzővé nevezte ki.

* **Halálozás.** *Mertz* József szatmári tekintélyes kereskedőt mély gyász érte. Neje: szül. *Kocs* Emilia tegnap reggel hirtelen, agyszélhűtésben elhunyt. A haláleset híre városunkban is, ahol kiterjedt rokonsága van, nagy részvétet keltett. Temetése ma, vasárnap délután lesz Szatmáron.

* **Felelősség az új vámszabályzat ellen.** A vámnál elkövetett visszaélések következtében elhatározta Nagyváradi városa, hogy a vámkezelést új alapon szervezi s a szabályrendeletet módosítja. A módosításnak egyik sarkalatos pontja az, hogy a vámok felügyeletét a pénzügyi tanácsnok resortjából a gazdasági tanácsnok ügykörébe utalják. A felügyeletért a gazdasági tanácsnok évi 100 korona tiszteletdíjat kap. Az eddigi vámfelügyelő czime fővámellenőr lesz a szabályzat szerint. — A közgyűlés által elfogadott vámszabályzatot dr. *Altmann* Jakab törvényhatósági bizottsági tag megelégedte. Igen sok pontját kifogásolja. Helyteleníti a vámfelügyelő új címét, továbbá a gazdasági tanácsnok tiszteletdíját. A felelősség felett a miniszter határoz.

lány vala a nőcske arcza és szomorú nyugalom, türelmes bánat írótta rája. Ahogy egymás mellett haladtak, a férfi beszélt jóformán mindig; üresen, vidáman, kedveskedve. Az asszonyka csak rikán szólt és nagy kék szemei a kis fiát czirógatták, kit kezén vezetett.

Mondom, különös pár voltak ők s a filigrán, csöpp asszony sehogysem illett a nehéz, erős milióba. Ahogy írva volt, sokan fordultak meg utánuk. Ha nem a szokatlanság miatt, akkor az asszony szépségéért. Es Aron tanácsos ur, a fáradt, koravén, magános ember, ha véletlenül meglátja őket, tudom, visszanezett volna ő is. Sóbajtva tán...

Ah! galamb, fehér galambocskák: ember sorsát el nem kerülheti. Te bolos lányának születél, édes, köszönd meg szépen, hogy az ur lányok barátokoztak, az urfiak mulattak veled. Bizony az a dolog rendje, hogy rangodbeli ember felesége légy, aki munkás, életvidor, erős és vastag aranyláncza van és nagy, fényes pecsétgyűrű az ujján. Igaz, hogy nem illesz hozzája. Ugy jártok egymás mellett, mint mikor egy bóbítás, turbékoló, piros lábú galambocskák szökelve tipegne a hápogó, sántikáló kacsa mellett.

— Es Fügedi Aron Tamás, miniszteri tanácsos ur — úgy bizony, felvitte Isten a dolgát! — vajjon mit szól e reális, igazságtalan históriához, amelynek ön a szerzője?

* **A Kath. Legényegylet házzszentelési ünnepe.** A Katholikus Legényegylet, ez az erősen izmosodó, áldásos intézmény céljainak megfelelő tágas új helyiségeket létesített a Teleky-utcai házában. A katolikus munkásifjak e kényelmes otthonának házzszentelését ünnepies estélylyel üli meg az egyület *július 5-én.* Az ünnepélyes házzszentelés sorrendje a következő:

Délelőtt: 9 órakor: Ünnepi szent-mise a Szent László-templomban.

Délelőtt 11 órakor: Házzszentelés és diszgyűlés az együleti helyiségben.

E diszgyűlésre az érdeklődőket szívesen látja az egyület.

Délután: 5 órakor: Ünnepélyes tagfelvétel.

1. Igazgatói beszéd, tartja *Pálffy* Béla igazgató ur.

2. Hunyady-nyitány, előadja az együleti zenekar.

3. Prolog, szavalja *Kendrella* János együleti tag.

4. Népdalegyveleg, éneklí az egyület dalárdája.

5. Felolvasás, tartja *Ováry* Lajos választmányi tag.

6. Szerenád (Ocskay brigadérosból), előadja az együleti zenekar.

7. Hajdan és most, felolvasás, tartja *Faragó* János főrendező.

8. Bob herczeg belépője, előadja az együleti zenekar.

9. Alka mi szavalat, szavalja dr. *Szolnok* Jenő titkár.

10. Rákóczy-induló, éneklí az egyület dalárdája.

Ezt követi a *társasvacsora, utána táncz.* — A zenét *Dula* Miklós zenekara szolgáltatja. Belépti-jegy az ünnepélyre: Személy-jegy 1 kor. 50 fillér, család-jegy 3 korona. — A társas vacsorához 2 korona fél liter borral együtt. — *Kik a társasvacsorához igényt tartanak, szíveskedjenek azt előre a rendezőségnek bejelenteni.* Az ünnepélyre és társas vacsorához a jegyek előre válthatók az egyület helyiségében és a *Szent László* nyomdában.

* **Aratás előtt.** Egy-két alföldi vármegyében a munkás mozgalomnak ismét oly jelei mutatkoznak, melyekből arra lehet következtetni, hogy némely helyen a szerződött munkások a szerződések teljesítését megtagadva esetleg sztrájkolni fognak. Mint értesülünk a földművelésügyi miniszter megfelelő tartalék munkáscsapatok szervezésével megtette a kellő elintézkedéseket arra, hogy a szerződéses munkások pótolhatók legyenek, s így az aratás zavartalan lefolyása biztosítottassék.

* **Féltékenységből.** Véres gyilkosság történt tegnapelőtt éjjel a torontálmezei Ecska község határában. Marinkov Markó mezőőrnek a feleségét meggyilkolva találták a mezőn. Az összedarabolt holttestet hajnalban találták a munkába haladó emberek. Ezek értesítették az előjáróságot, mely a csendőrséggel együtt csakhamar megjelent a helyszínen és a gyilkosság részleteiről az alábbiakat derítette ki. A megölt asszony Marinkov Markóné volt, aki aznap este vacsorát vitt a férjének. Az asszonyról azt suttogták a faluban, hogy szeretőt tart. Meghallotta ezt a férj is, aki többször meglepte az asszonyt, de semmi gyanusat nem vett észre. Hanem a féltékenység folyton gyötörte. Tegnapelőtt este, amikor a vacsorát vitte az urának, nemsokára vissza indult. A férjének feltűnt, hogy olyan nagyon siet a felesége, nem tartóztatta, de távolról nyomon követte. A Bárki-legelő mellett észrevette, hogy felesége egy férfival találkozott, akivel aztán leült egy fa alá. Marinkov óvatosan megkerült a szerelmesekeket s mikor odaért, kétségtelenül meggyőződött az asszony hűtlenségéről. A csábító férfi Petrilla Tódor, a mint észrevette Marinkov közeledését, felugrott és elmenekült. Az asszony azonban már nem tudott menekülni férje elől, aki aztán a hűtlen asszonyon állott bosszút. Baltájával annyira összevagdalta az asszony fejét, hogy alig lehetett ráösmerni. A gyilkosság elkövetése után Marinkov visszament a kunyhó-

jába. Ott találta reggel a csendőrség, mely hírt adta neki a felesége halálát. Marinkov nagy megütközéssel fogadta a hírt s annak a gyanujának adott kifejezést, hogy alighanem Petrilla a gyilkos, aki csábította az asszonyt. A vallatásra fogott Petrilla aztán elmondta a gyilkosság részleteit, minek alapján Marinkov Markót letartóztatták.

* **Panasz az új városház építésénél.** Megemlítettük, hogy az új városi székház ablakainak beüvegezésénél szabálytalanság történt; a főmérnök ur erre felvilágosító választ küldött, melyet tegnap készséggel közreadtunk. Ujból kénytelenek vagyunk a főmérnök ur és a felügyelő bizottság figyelmét fölhívni az említett szabálytalanságra, a melyről személyesen is meggyőződünk. Tény, hogy az épületben 2 és 3 milliméteres ablaküvegek vegyítve vannak fölvéve a költségvetésben is; de az világosan ki van kötve, hogy az *utca felőli* részekben, tehát a Teleki-utca, Körözs-utca s a Szt. László térre néző utcákra néző ablakokban $\frac{1}{4}$ belga üveg, az udvar felőli részekben $\frac{1}{4}$ üveg használandó; az előbbi kb. 3, utóbbi kb. 2 milliméter vastagságú, de a kettő közti árkülömbőség 50%-t tesz. Ami panaszunk, a melyet most is fentartunk az, hogy a $\frac{1}{4}$ belga üveg a $\frac{1}{4}$ lager üveggel az *utcai vonalakon is* felváltva vegyesen használtatott; erről főmérnök ur is meggyőződést szerezhet szerkesztőségünkben, hol egy Német-utcai kityört ablak darabjai láthatók. Ugy tudjuk, hogy a *folyosó ablakokra* a szerződés szintén *hibátlan raktári üvegeket* ír elő, a II. emelet folyosó ablakablái pedig csupa *hólyagos hibás* üvegek, a minőket csak a tótok szoktak hátukon hordozni. Különb mint értesülünk, a dolog a legközelebbi törvényhatósági gyűlésen is szóba kerül.

* **Kézre került szélhámos.** Liszka Károly kereskedőségét panaszt emelt a rendőrségnél, hogy Szigligeti-utca 3. szám alatti lakásából 25-én délután háziasszonyának egy állítólag *Farkas* Károly kismarjai segédjegyző lakója, ki a háziasszonyt egy levéllel a Félix-fürdőbe küldötte, Liszka bőrdíját feltörte és a benne volt összes ruháit és fehérneműjét 162 kor. értékben ellopta. Nyomozást vezető Pataky fogalmazó megállapította, hogy a tettes még a lo-pás napja estéjén a 118-as számú bérköcsissal elszállította a lopott ruhaneműt Grósz Benő zsidóruhához, hol 30 korona, egy pár csizma, egy nadrág és egy kofér ellenében eladta. Megállapította azt is, hogy a tettes Fried Henrik 45 éves faczér ügynök, ki a rendőrség távirati megkeresésére a kolozsvári rendőrség ma délelőtt Kolozsvárról le is tartóztatott. Holnap ide kísérik. Ugyanezen Fried Henrik volt az, aki e hó 8-án Kocsis Sándor és Kamuti András esztári lakosokat, kik 11 darab sertés rögötöni szállítására és eladására engedélyért a megyeházára mentek, a megyeház kapualjában megígért közbenjárása jogczimén 15 korona erejéig megkönyebbitette.

* **Uj szaklap.** *A mi érdekeink* czimen havonként kétszer megjelenő szaklapot indított a *nagyváradi pinczeregylet Sarkadi* József szerkesztésében. Az új lap a pinczerek érdekét szolgálja s első száma eleven, ügyes szerkesztésben jelent meg. Előfizetési ára: 10 kor.

* **Egy fegyencz kalandjai.** Különös alak állított be a minap az igazságügyi minisztériumba. Durva darócruhát, hatalmas tót szalmakalapot viselt. A portástól alázatosan megkérdezte:

— Kirek alásan, hun lehet pan minisztert beszilnyi?

A portás a legközelebbi irodahelyiségbe küldte be a szálnalmas külsejű embert, aki illedelmesen köszönve, mondta:

— Csókolok kezeit, haza utaznyi akarnik, de nem tudok utat.

A hivatalnok bosszusan felelte:

— Mi közünk hozzá! Mit akar itt? Kicsoda maga?

— En a Verecska Andris vagyok az Illavá-
rul. Engem keresnyeg zsandárok.

— Hü, az angyalát! Hát megszöktél?

A tót jámborul tiltakozott az ellen.

— Nem megszöktem, sag eltévedtem.

Elbeszélte aztán, hogy egy sűrű erdőben, ahol többemagával, fegyörök felügyeletével fagallyat szedett, eltévedt s nem tudott hazatalálni Fegyencz-
ruhában faluról-falura vándorolt, anélkül, hogy valamelyik batósági ember igazolásra szólította volna fel. Utközben kéregetett, s a szabad ég alatt, erdőben, bokor tövében aludt. Egy heti bolyongás után Budapestre ért és itt egy rendőr mondta neki, hogy menjen az igazságügyi minisztériumba ahol majd gondoskodnak róla. Az e tévedt fegyenczet vas-
uton hazaszállították Illavára, miután kiderült, hogy igazat mondott.

x Felhívjuk olvasóink becses figyelmét **Kecskeméty István** jóhírnévnek örvendő vendéglőjére, mely jó konyhájáért, tisztánkezelt italaiért és előzékeny s pontos kiszolgálásáért minden tekintetben elismerést érdemel.

x **A szász cseh Svájc**, ezen természeti szépségeitől elragadó tája a földnek, az idén kényelmes és olcsó módon lesz megközelíthető, mert az **Aussigban** megtartandó iparkiallitás folytán különféle kéjvonatok — jelentékeny ár mérsékléssel — fognak inditattni. Aussig jelentékeny iparáról nevezetes s főleg az európai államok legnagyobb gyárainak egyike emelte annak hírnevét. A **Schicht-féle szappan- és gyertyagyár** nemcsak az ó-, de az újvilágban is tért hódított gyártmányainak, mert ki nem ismerné a **Schicht szappant**? Aki már Aussigban van, nem fogja elmulasztani a cseh-szász Svájc ezen legszebb és legkeresettebb helyét meglátogatni.

x A n. é. közönség szives figyelmébe ajánljuk **Fülöp István** jó hírnévnek örvendő vendéglőjét és szállodáját, ugyszintén a mai kor igényei szerint átalakított kerthelyiségét, mely az indóház mellett van. Jó és izletes ételeiért, tisztán kezelt boraiért, ugyszintén pontos és előzékeny kiszolgálásáért minden oldalról elismerést érdemelt ki. Továbbá különös gondot fordít szállodájára, melynek szobáit egészen újonnan restauráltatta, a szobáikat pedig tetemesen leszállította, hogy ez által is tanubizonyosságot adjon üzletének szoliditásáról. Kerthelyiségében naponta egy jól szervezett cigánybanda szórakoztatja a m. t. vendégeket. 134.

x **Figyelmeztetés.** Saját érdekében cselekszik mindenki, ha a villamos berendezésekről a **Nagyvárad** **Műszaki Villamos Vállalat** (Nagyvárad takarékpénztár-épület) költségtérítést kér, mely a **legalaposabban** és **teljesen díjmentesen** állitattik ki a n. é. közönségnek. Csillárok részletfizetésre is kaphatók.

x **Mindenkinek** saját érdekében ajánljuk, hogy tekintsen szét az újonnan megnagyobbított Amerikai áruházban, Fő-utca (Bazár-épület), a hol most remek nagy rőfös raktár lett berendezve s annak kirakatai figyelmet érdemel.

x Tisztelettel hívjuk fel az olvasó közönség szives figyelmét **Mezey Dezső** műlakatos és toronyórás lapunk mai számában közölt hirdetésére.

EGYESÜLETEK.

A régészeti egyesület közgyűlése.

Az érdeklődők becses figyelmébe ajánljuk a régészeti egyesület érdekesnek ígérkező közgyűlését, mely a muzeum-épület dísztermében fog megtartatni s melynek kezdete **ma délutáni öt órára** van kitűzve. Az elnökség ugyan nagyszámu meghívót küldött szíjjel, de ha tévedésből valaki az érdeklődők közül nem kapott volna, azt és az egész t. közönséget tisztelettel meghívja ez uton is az elnökség.

Orvosok szakülése.

A »B-harmegyei Orvos-Gyógyszerészi- és Természettudományi-Egylet« folyó évi július hó 1-én délután fél 6 órakor a Szent László (Püspök) fürdőben szakülést tart. **Tárgysorozat:** 1. Dr. Schiff Ernő: Jelentés a Sztaroveszky-gyermekkorház eddigi működéséről. 2. dr. Schiff Ernő: Eszleletek a Sztaroveszky-gyermekkorház beteganyaga köréből. 3. Dr. Edelmann Menyhért: Pseudoepékövek. Kelt Nagyváradon, 1903. június hó 24-én. Dr. Edelmann Menyhért egyleti titkár.

Az iparos ifjak gyűlése A »nagyváradai iparostül-t ifjúságának önképző egylete választmányá ma, vasárnap d. u. 5 órakor, saját helyiségében (Szent László-tér Kovács-ház) rendkívüli vál. gyűlést. tart.

Kath. gazdakör. A katolikus olvasó-és népkörök örvendetesen szaporodnak, ami a katolikus öntudat ébredésének a jele. A hivatalos lap majd mindenik száma hoz értesítést ilyen egyesületek keletkezéséről. Ujabban a »Bánkeszi katolikus gazdakör« alapszabályait jóváhagyta a miniszter.

TANUGY.

Iskolaszéki ülés. Nagyvárad város iskolaszéke június 30-án, kedden délután 4 órakor ülést tart a városházán. Ez alkalommal azokat az ügyeket fogják letárgyalni, amelyek a múlt ülésről elmaradtak, mivel a tagok kevés számmal voltak jelen. Most az esetben is elintézik az ügyeket, ha a tagok az utasításban megkivánt számmal nem jelennek meg.

Zeneoktatás a szünidőben. Zeneiskolánk igazgatósága intézkedett az iránt, hogy a zeneiskola mindazok részére, kik zenei képzettségre az iskolai nagy szünidőt is felhasználni akarják, — mint az előző években történt, — csekély havi díj mellett a jelen évben is rendelkezésre álljon.

Ezen szünidei tanfolyam 2 óra — július és augusztusra — terjed s célja, hogy zeneiskolánk növendékei az addig tanult zeneismeretben erősödjenek s azok, kik a jövő tanévre mint kezdők beiratkozni szándékoznak, a szünidőt jól felhasználva a kezdet nehézségeit leküzdhessék s reájuk nézve a jövő tanév minél eredményesebb legyen.

Mint az egész tanévi, ugy e szünidei tanfolyamon is a növendékek 3—5 tanulókból álló csoportokra osztva hetenkint 3-szor részesülnek oktatásban.

Havi díj: ének, hegedű és gordonka tanszakon 4 kor, fuvó hangszer tanszakon 5 kor, cimbalom és zongora tanszakon 6 korona.

Midőn az igazgatóság ezen intézkedéseiről a t. szüőket értesíteni szerencsém van, tisztelettel kérem, hogy amennyiben gyermekeiket a szünidei tanfolyamra beiratni óhajtják, az iránt alulírottat, esetleg a zeneiskolával működő tanár: Hegedűs (Hercsirek) István és Mazalik József urakat (Teleky-utca 12. sz. Janky ház) értesíteni méltóztatassanak. Minden egyéb felvilágosítással alulírott készséggel szolgál. **Réz Mihály** igazgató.

Zenevizsga. A zenekedvelők egyesülete által létesített és fenntartott nyilvános zeneiskola évről-évre vizsgálatai tegnap és tegnapelőtt a szüők élénk érdeklődése mellett tartattak meg. A vizsgálatokat, mely a növendékek alapos képzéséről s az iskolánál működő kiválóan képzett tanárok buzgalmáról tanuskodik, az iskola felt. yelő bizottságának nesztora, a sok oldalú zeneismerettel bíró Maróczy János, mint elnök vezette. A vizsgálatok befejezése után bőven kijutott az elismerésből Hegedűs István és Mazalik József tanároknak s a felmutatott eredmény csak fokozza a közönség bizalmát a zeneiskola iránt.

Az értesítők kiosztása.

A váraljai közs. el. fiiskolában az értesítők, bizonyítványok, jutalmak és jutalomdíjak június 29-én, d. e. 11 órakor osztatnak ki ünnepelesen, mely körülményre ez uton is felhívom a szüők és tanulók figyelmét. Nagyvárad, 1903. június 27. **Mártonffy Zoltán** igazgató.

A községi polgári fiiskola értesítője. A polgári fiiskola mult tanévi működéséről érdekes képet ad a Vinkler Lajos igazgató szerkesztésében megjelent értesítő. Tanulmányos statisztika számol be a tanulókról és a tananyag feldolgozásáról. Az iskolai év történetét **Vinkler Lajos** igazgató ismerteti. Az értesítő elején pedig **Óó Dezső** figyelemre méltó reformokat sürget a testi nevelés érdekében.

IPARÜGYEK.

Előljárósági ülés.

Az ipartestület előljárósága június hó 25-én tartotta rendes havi ülését a testület hivatalában, melyen megjelentek: Bertsey György elnök, Andriks Károly alelnök, Bodnár János, Czeglédy Jeremiás, Ehrlich Mór, Fodor Lajos, Gödény Sándor, Grünberger Adolf, Juhász Benedek, Kadlecik Samu, Köblös Ferencz, Lévai Márton, Milibák József, Molnár János, Oláh Lajos, Peller Ferencz, Puskás Lajos, Sinka László, Stágl Kálmán, Szóles Lajos, Tátray Sándor, Urán Mihály előljárók, Voszka Ferencz, Lebovics Miksa póttagok, ifj. Csér János számvevő, Iványi István pénztárnok, Jankovich János főjegyző.

A május havi ülés jegyzőkönyvének és az ügyforgalmat ösmertető elnöki jelentés felolvasása után a május havi pénztári forgalomról betervezett jelentés vétetett tudomásul. A bevétel 2980 korona 54 fillér, ápril havi maradvány 865 korona 26 fillér, összesen 3845 kor. 84 fillér, a kiadás 1790 korona 12 fillér, pénztári maradvány 2055 kor. 68 fillér volt.

A házfelügyelő-bizottság javaslatára a menháznál többrendű épületjavítások lettek elrendelve.

Az iparos tanonczmunkakiállításra 208 tanoncz állitott ki általuk készített ipari munkákat, 80 kiállító lett pénzbeli jutalomra érdemesítve és dicsérfő oklevéllel kitüntetve, ezenkívül 86 dicsérfő oklevelet nyert, kiosztott 462 korona, a volt kovács és kerékgyártó segédek egyesületének alapjából 20 korona kovács és bogdár tanulóknak. Az eredmény nem eléggé kielégítő, de tekintettel a mai ipari viszonyokra, bérmozgalmak, a tanonczok szokatlan nagy kimelésére csakjártóknak mondható.

Előterjesztett a debreczeni ipartestület felhívása, az augusztus hó 15-16i szeptember 5-ig ottan megtartandó országos czipész ipari munka és gépek kiállításában való részvételre és megtekintésére. A részvételre a kebeli szakiparosok felszólitattani határozattak, a szakosztály részére utazási költség czimen 80 korona lett megszavazva, a nagyérdemű közönséghez pedig felhívás intézendő, hogy a kiállitandó tárgyakat a helybeli iparosoknál előzetesen megrendelni sziveskednének, ily módon kitűnő czipézmunkák olcsón lesznek beszerezhetőek.

A budapesti m. kir. technológiai muzeum felhívása muzeum helyiségeiben megnyitott állandó jellegű gépkiallitás megtekintésére.

A vasárnapi munkasafinet tárgyában kibocsátott m. kir. kereskedelemügyi miniszteri rendelet.

Egy szegénysorsu, munkaképtelen iparosnak 10 kor. havi segély;

a szabó szabászati tanfolyam költségére 20 kor. 97 fill;

tizenkét rendű számlára 298 kor. 6 fill. lett kiutalva.

Orsz. czipészkiállítás Debreczenben.

A folyó év augusztus hó 15-től szeptember hó 5-ig Debreczenben megtartandó országos czipész munkakiállításán képviselve lesznek a hazai czipész ipar mindennemű munkái. Ohajtandó volna, hogy a nagyváradai szakiparosok számarányok szerint mint kiállítók résztvennének, de az ösmert tartós iparpangás sok szakképzett iparost tisztán anyagi okoknál fogva akadályoz e részvételben.

Osmeretes Nagyvárad város nagyérdemű közönségének az iparpártolás iránti áldozatkészsége és jóakaratu támogatása, a mi jelen esetben hasznos áldozat által volna megvalósítható az által, ha rendes s ösmert czipész iparosoknál, kik részükre eddig is dolgoztak külön megrendeléseket előzetesen megtenni sziveskednének, mert kettős érdek kötelezné az iparost a kiváló és jutányos munka elkészítésére, ha az megrendelésre készült; mindenki törekedni fog, hogy a kiállítandó munka a csini a tartósság és a jutányosságának megfelelően méltó tárgyát képezze a kiállításnak.

Felkérjük a nagyérdemű közönséget, miszerint az iparoság, a kiállítás, ugy a saját érdekükben, — megrendeléseket tenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1903. június 28. *Bertsey György* ipartestületi elnök, *Jankovich János* ipartestületi főjegyző.

MULATSÁG.

A kereskedő ifjak táncmulatsága.

A nagyváradai kereskedő ifjak *Baross-asztaltársasága* által július hó 5-ére tervezett zártkörű nyári mulatság iránt már is általános az érdeklődés városzerte nemcsak a kereskedők, hanem az intelligens osztály és a tisztikar körében is. Nem is csoda. A rendezőség lelkes gárdája minden követ megmozgat, fáradságot nem ismer, időt nem kimél, csak hogy tervezett mulatsága mennél fényesebben sikerüljön. A meghívókat ugy helybe, mint vidékre már kibocsátották, számszerint ezren felül.

A kibocsátott meghívók tekintélyes számán kívül kezeskedik még a mulatság sikereért a rendezőség nagyszámu serege és a vigalmi bizottság tagjainak agilitása és lankadatlan ügybuzgósága. A mulatságon a talp alá valót *Hamsa Miska* kitűnő bandája fogja huzni világos virradtig. Azokat, kik elnézésből vagy tévedésből eideig meghívót nem kaptak és igényt tartanak reá, ez uton kéri a rendezőség, sziveskedjenek teljes czimöket akár *Beczkay Lajos*, akár *Wurst József* czégek üzletében, hová hamar közölni.

A kibocsátott meghívó a következő:

A nagyváradai kereskedő ifjak »Baross-asztaltársasága« 1903. július hó 5-én a »Sport-tér« összes helyiségeiben, az alakulandó nagyváradai kereskedelmi alkalmazottak egyesületének alapja javára *nyári táncmulatságot* rendez. A táncvizsgálat kezdete 8 órakor. Belépődíj személyenként 2 kor., családijegy 5 kor. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hirtapilag nyugtázza a rendezőség. Jegyek előre válthatók: *Beczkay L.*, *Glücksman A.*, *Cziller I.*, *Kiss K.*, *Csordás Testvérek*, *Szabó Testvérek* és *Leipnik Mihály* urak üzletében.

Az iparos ifjak dalkörének táncvizgalma. A nagyváradai ipartestület ifjuságának önképző egylete dalköre 1903 július hó 19-én *Karger Sándor* Hegyaljához címzett nyári mulatójában dal, szavalat, monolog és egyéb mulató dolgok előadása keretében, házas jellegű zártkörű nyári táncvizgalmat rendez. Az est sikere érdekében a nagyszámu rendezőség élén *Nagy János* tb. d. kör elnök, *Oláh Sándor* dalkör elnök és *Kelch Róbert* d. kör jegyző, nagyban buzgózkodnak. Az estélyre mely ennél fogva igen sikertűnek ígérkezik, már legközelebb szétküldik a meghívókat.

Igazságszolgáltatás.

Találkozás a börtönben.

— Takács Zoltán édes anyja. —

Takács Zoltán, az a reményekre jogosító szereplő fiatal ember, a ki a bűn lejtőjén a gyalázat, a megvetés fertőjébe süllyedt, két hét óta a szegedi csillag börtön lakója. Megtört, megalázkodott, beteg ember, a ki hét évi hosszú raboskodásból alig tér vissza az életbe. A börtön sorvasztó levegőjében megfogamzott véreben a tuberkulózis.

A megtört vezeklő ember amióta a Csillagbörtön lakója, egyetlen kérés-sel fordult a felügyelőséghez:

Az édes anyját óhajtotta látni.

A börtönigazgatóság levélben továbbította *Takács Zoltán* kérését anyjához, aki megjelent a fia cellájában.

A találkozásnál csak egy börtönőr volt jelen. Az anya és fia szó nélkül, sirva borultak egymás nyakába, amikor aztán urrá lettek az érzéseik fölött, megindult a kölcsönös kérdézködések. *Takács Zoltán* vigasztalta az anyját, de nem hallgatta el, hogy nem sok reménye van már ahhoz, hogy valaha kiszabaduljon.

— Nem sokáig fog már miattam szégyenkezni és szenvedni édes anyám. Nagyt botlottam, de borzasztó kálváriára kerültem miatta és ugy érzem, hogy ez a kálvária már végét járja.

Aztán az anyja hogylétéről tudakozódott. Nem igen kellett felelnie a szegény öreg asszonynak, mert minden baja, szerencsétlensége oda van írva az arczára. Az élet irta oda a legborzasztóbb betűkkel, a szenvedés barázdáival.

Mégis elmondta *Takács Zoltán* anyja, hogy amióta nem hallott felőle a fia, tökéletesen letörték odahaza, ugy, hogy most is mások jósága adta össze az utiköltséget, de visszafelé már egy krajczárja sem maradt. A szomorú találkozás után *Takács Zoltán* anyja *Kocor János* h. főkapitányhoz ment, ahol elpanaszolta helyzetét és azt is, hogy két nap óta alig volt falat a szájában. A szegény asszony ennivalót kért és annyi pénzt, hogy hazautazhasson. A h. főkapitány közbenjárására kapott is ebédet *Takács*é, a hazautazás azonban már csak »tolonclevéllel« történhetik, mert a városnak nincsen arravaló alapja, hogy utiköltségeket utalványozhasson.

TAVIRATOK.

Az új kabinet programja.

Bécs, június 27. (Saját tud. távir.) Holnap a távozó és az új miniszterek kihallgatására hivatalosak a királynál. Az új kabinet fél 10-kor teszi le az esküt a király kezébe.

Hétfőn már bemutatkozik az új miniszterium, a képviselő és a főrendiházban. *Csáky Albin* gróf hétfőn, *Apponyi Albert* gróf kedden érkezik vissza a fővárosba.

A Fremdenblatt értesülése szerint a kabinet lényegében teljesen a régi állásponton marad. Az első minisztertanácsot Bécsből visszajövet utközben tartják. Megállapodás szerint a katonai javaslatokat visszavonják s első sorban az indennitást veszik tárgyalás alá s remélhetőleg 4 nap alatt letárgyalják.

Az indenniti után az ujonczjutalékokat szavazzák meg, a kiegyezésre vonatkozólag pedig ugy intézkedik a kormány, hogy míg a Ház a költségvetést tárgyalja, a kiegyezési bizottság előkészítheti a kiegyezési javaslatokat. A kiegyezésre a bán teljesen elfogadta *Széll Kálmán* álláspontját s Ausztriához való

viszonyunkat igyekszik fenntartani. Horvátországgal szemben sem változnak viszonyaink, csupán a bán személye cserélődik meg. Ellenben máris nagy elégtelenséget kelt *Tomasics* horvát minisztersége egyik közelmúltban elmondott beszéde alapján, melyben azt mondta: Magyarország csak akkor reflektálhat önálló hadseregére, ha 19 millió magyar lakója lesz.

A bán zsidó?

Budapest, június 27. (Saj. tud. távir.) A »Magyar Szó« írja, hogy *Khuen-Héderváry* egy veronai zsidó családból származik.

Khuen-Héderváry a királynál.

Bécs, június 27. (Saját tud. távir.) A bán egy órahosszat referált a királynak az új kabinetéről és a helyzetről. U felsége részletesen informáltatta magát a kabinet legközelebbi munkatervéről.

Legyilkolt szerb képviselő.

Belgrád, június 27. (Saj. tud. távir.) *Nikolics Nikitát*, a kupstina tagját meggyilkolták. Politikai összeesküvés áldozata.

Fejérváry mandátuma.

Budapest, június 27. (Saját tud. távir.) *Fejérváry báró* temesvári mandátumát vagy a bán, vagy az új honvédelmi miniszter kapja.

Az új kabinet kinevezése.

Budapest, június 27. (Saját tud. távir.) A hivatalos lap holnapi száma közli az új kabinet tagjainak kinevezését, egy szersmind meglehangu királyi kézirat mond köszönetet a távozó minisztereknek: *Széll Kálmánnak*, *Széchenyi grófnak* és *Fejérváry bárónak*.

Az osztrák honvédelmi miniszter marad.

Bécs, június 27. (Saját tud. távir.) *Welsersheimb* osztrák honvédelmi minisztert sikerült maradásra bírni. Lemondását visszavonta.

A tisztviselők fizetésrendezése.

Budapest, június 27. (Saj. tud. távir.) Az új kormány még a szünet előtt letárgyalatni óhajtja a költségvetést, a beruházási és a *fizetésrendezésről* szóló javaslatokat.

Péter király üdvözlése.

Belgrád, jun. 27. (Saját tud. távir.) Péter királyt trónfoglalása alkalmából királyunk, *Vilmos német császár*, az orosz czár, a román király és *Nikita Montenegro* fejedelme táviratilag üdvözölték.

Szerbiai állapotok.

London, jun. 27. Belgrádból érkezett jelentés szerint a király, *Karagyorgyevics Péter*, mindjárt bevonulása napján levelet kapott, amelyben az állott, hogy vigyázzon, mert az *brenovics* pártiak kívánják a gyilkosok megbüntetését. Ha a büntetés elmaradna, reszkesenek a vérboszutól, amely megtalálja utját.

Belgrád, jun. 27. Masin ezredes, aki jelenleg a kabinet tagja, tudvalevőleg elakarta hagyni állását, de a király parancsára mégis megtartotta.

Bécs, jun. 27. Krisztics Koszte a bécsi szerb követ Goluchovszkynak tegnap adta át az új szerb király trónraléptéről szóló jegyzéket. Goluchovszky ez alkalommal annak a reményének adott kifejezést, hogy a többi nagyhatalom sem fog semmiféle nehézséget és akadályt okozni az új királynak.

Belgrád, jun. 27. Sándor király holttestének exhumálása a jövő héten lesz. A király holttestét a családi sírboltba fogják elhelyezni. A holttest áthelyezését — Péter király parancsára katonai pompával fogják véghez vinni.

Belgrád, jun. 27. Tegnap és tegnapelőtt 14 politikai foglyot bocsátottak szabadon. A napokban még több szabadon bocsátás várható. (M. T. I.)

NYILTÉR.

MERTZ NÁNDOR utóda

fűszer-, csemege és borkereskedése.
NAGYVÁRAD, Közs-utca Mertz-ház.
Telefon: 448. szám.

Spanyolmegy,

óriási, naponta friss.

Egy próba megrendelés elegendő, hogy mindenki meggyőződjön az alább jelzett **Kávéfajok**

— **kiváló minőségéről.** —

Cuba kávé, finom, kilója 1 frt. 60 kr
Ceylon-Cuba, finom, „ 2 frt. — kr
Cuba kávé, extra finom, „ 2 frt. 40 kr

Minden kiló Kávéhoz egy Kiló Czukor, ajándékul.

Tisztán kezelt, természetes, Magyarádi fehér, és ménesi vörös

BOROK,

a legjobb minőségben.

Cognac-, Rum-, Likörök, Szilva- és Seprő-Pálinka nagyraktár.

Jégbe-hűtött SÖR,

egy nagy üveg . . . . . 13 kr.
egy nagy üveg kőbányai . . . . . 16 kr.

Kosarak, gyümölcszállításhoz a legolcsóbb árban.

DENATURÁLT-SZESZ eladás.

Mindennemű fűszer-árak, a legjobb minőségben, mérsékelt árak mellett.

Tisztelettel

Mertz Nándor utóda.

Ország Sándor

zongoragyára

R.-Palota. (Budapest mellett).

Alapított 1861-ben.

Ajánlja a mai kor igényeinek mindenben megfelelő

új orgonáit.

Elvállal *javitásokat* a legjutányosabb árak mellett.

Kisebb orgonák raktáron!

211 Árjegyzéket kívánatra küldök.

Kecskeméty István

étterme és sörcsarnoka,
Nagyvárad, Lukács György-utca sarkán.

Naponta frissen csapolt *márcziusi sör.*

315 Saját termésű, tisztán kezelt

HEGYI BOROK.

Társas-ebédek, vacsorák vagy lakomák

étlap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadtatnak.

ABONNENSEK

elfogadtatnak mérsékelt árak mellett.

Egyben van szerencsém a *vidéki utazó közönség* szives figyelmét felhívni, hogy

vendég-szobáimat

ujjonnan berendeztem és tisztántartására különös gondot fordítok, ugyszintén

— szállóhely —

s olcsó ár mellett szives rendelkezésre áll.

Szabott árak!

China-ezüst

gyári raktár

Nagyvárad, Bémer-tér.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát u. m. étszerek, asztalterítékek gyertya- és karos gyertyatartók álló villany-lámpák, tálcák, asztal- és gyümölcsállványok, disztárgyak a legújabb művészies kivitelben. Patina, Doré és oxyd nászajándékok, verseny- és jubileumra alkalmi tárgyak stb. Vendéglőszálloda- és kávéházberendezések a legszolidabb kivitelben. — Chinai és valódi ezüsthöz igen alkalmas a chinai ezüst gyári raktár ezüst fémtisztító pora és ezüst fémtisztító-vize.

70

Szabott gyári árak!

En gros, en detail!

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

000 REGÉNY CSARNOK. 000
000

Sorsjáték.

Regény.

Irtá: Stella (Szöke Berta) 21.

Annyi barátunk volt ezelőtt, házuk mindenki előtt nyitva állt és szívesen is kerestek fel bennünket, most úgy vagyunk, mintha teljesen idegenek között élnénk. Mi természetesen nem keressük senki társaságát, de minket sem keres senki. Istenem, én azt vélném, ilyenkor a bajban, a szerencsétlenségben kellene az embereknek azoknak a jó barátoknak részvételükkel igaz barátságukkal enyhíteni fájdalmukat, de

csak ilyenkor tudjuk meg, vajjon vannak-e igaz barátaink. Én megtudtam. Irma, akiről annyit írtam Önnek, egyetlen egyszer sem látogatott meg, pedig mint vágyódtam utána. Ez végtelenül fáj, ezt nem tudom elfelejteni talán soha. A régi jó időkől — ezt a kifejezést csak szokásból használom, mert nekem semmi okom nincs azt visszasírni, — csupán a könyveim maradtak meg, no és Ön. (Bocsánat ez osztályozásért, de a könyveimet nagyon sokra becsülöm.) Hanem elég is már, Isten Onnel.

Hogy Márta az emberekbeni bizalmát teljesen el nem vesztette azt valósággal Láposinak köszönheti. A fiatal ember oly szépen viselkedett velük szemben, annyi részvételt tanúsított irántuk! És a leány úgy örlött ennek, maga sem tudta miért. Több érdek köti őt hozzá, mint más idegenhez, kérdezte gyakorta önmagától. A felelet mindig ugyanaz volt, Ot rosznak, nemtelennek tudni, fájna végtelenül. Hogy miért fájna éppen az ő rosszasága, nem tudta. De nem is gondolkodott fölötte.

Márta semmi fájdalmat nem érzett, mikor el kellett hagynia azt a szép házat, hova gyermekora boldog emlékei kötődtek, mindig azt tartotta, a boldogság nincs helyhez kötve, azért nem is tudta érteni szülei kétségbeesését. Hanem az Irma viselkedése rosszul esett neki nagyon. Egy olyan jó barátónak, legalább szerinte, éppen most kellett volna őt barátsága, igaz vonzalma — melyről a jólét napjaiban naponként meggyőzte, vagy legalább meggyőzni igyekezett — jeleivel körülvenni. Erről sokat beszélt szülei is, a kik nem csodálkoztak ezen. Miért legyen ő más mint, a többi — mondta egy alkalommal ismét anyja — midőn a zöldernyős lámpától bevilágított kis ebédőben együtt ültek.

— Hidd el, ha Láposi úgy tudna a körülmenyeinkről — jegyezte meg az anyja — mint Irma, nem írna olyan szertetre méltó leveleket. Az a sokat hangoztatott barátság azonnal kihűlné.

— No, ebben csalódom anyám, mert mintegy 3-4 hét előtt megírtam Láposinak mindent.

A szülők jelentős pillantást váltottak, az apa nem álhatta meg szó nélkül.

— No ezt nem is képzeltem, mondta. Abándozni kezdett újra, régi idők óta először. Lelki szeméi előtt megjelent a jövő, boldogabb örömteljesebb alakban, mint aminőt a jelen mutatott. Leányát az ifjú karján látta, mint szerető és szeretett hitvest, körülöttek . . . .

A nő zavarta ki ábrándvilágából. Láposi más — vette fel a szót — ő nem ismerte a mi viszonyainkat, itteni állásunkat, ő szórakozni, vagyis inkább tanulni akar s mit törődik vele, ha az, aki által tanulhat, gazdag-e vagy szegény?

Vajdát kellemetlenül érintette e kijelentés, melyben végre is sok valószínűség volt s ennek, mivel Márta a másik szobába ment, kifejezést is adott.

— Ugyan kérlek, hagyj fel ábrándjaidal, az élet már megtanithatót volna, komolyabb lehetnél már kissé, te mindent készpénznek veszsz — mondta szemrehányóan a nő.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Határidők.

Budapest, június 27.	
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsde

Budapest, június 27.	
Oszták hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzalog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. június 26-én.	
Magyar aranyjáradék 4	120.50
Magyar koronajáradék	91.25
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,1%	—

Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.75
Italmérségi jog megváltási kötvény	—
Horvát szlavonföldterhermentesítési kötvény	99.25
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	199. —
Tiszaszabályozás és szegeci sorsjegyek-kölcsön	156. —
Osztrák járadék papírban	100. —
Osztrák járadék papírban	99.80
Osztrák járadék aranyban	120.75
Osztrák korona járadék	100.75
Osztrák államsorsjegyek	153. —
Osztrák magyar bank részvény	16.80
Magyar hitelbankrészvény	733. —
Osztrák hitelintézet részvény	671.75
Páti vista	95.25
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.06
Németbirodalmi márka	117.32
Londoni vista	239.40
20 márkás arany	23.45

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Telefon: 51. — Fennáll: 36 év óta.

Gazdálkodók figyelmébe!

Mindenféle

ZSÁKOK,

vizhatlan ponyvák,

kitűnő

gépolaajok,

továbbá gépenőcs, kocsi-kenőcs, gépszij, tisztító kőcs, kender-kötél, tömlő, rostáló- és repce-ponyva

legolcsóbb gyári árban,

325. kapható

HELFI JÓZSEF-nél

Zöldfa szállóval szemben.

Zsák- és ponyva kölcsönző intézet

Használt vízmentes ponyvák eladók.

Vizhatlan ponyvák -mértékű 65 kftól 2 futó készen várva.

147—1903. Hagy. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott kir. közjegyző ezennel közhirre teszem, hogy a néhai Zajnai János prépost kanonok hagyatékához tartozó különféle ingóságok, úgymint: értékpapírok, butorok, felszerelési tárgyak, tűzifa, és mintegy 130 hektoliter bor, a folyó évi július hó 7-ik napján, kedden délelőtt 9 órakor, Nagyváradon Káptalan-sor 19. számú házban megtartandó nyilvános árverésen fognak eladni. Vevő a vételárat leütéskor készpénzzel kifizetni, s a megvásárolt tárgyakat azonnal elszállíttatni köteles.

Nagy-Váradon, 1903. június hó 25-én.

Mezey Mihály,

333.

kir. közjegyző.

312

A

„Nagyváradon hitelbank részvénytársaság“ működését Kossuth Lajos-utca 10. sz. a. megkezdte.

Üzletköre:

Betétek kamatozás végetti elfogadásra könyvecskékre és folyó számlára, mely előbbi után 5% kamatot fizet, adó levonás nélkül.

Váltók leszámítása.

Előlegek értékpapírokra és áru-készletre.

Jelzálogkölcsön nyújtása házakra és földekre.

Értékpapírok vétele és eladása.

Szelvények és kisorsolt értékpapírok beváltása.

Hivatalos órák: d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig.

Az Igazgatóság.**Első nagyváradon zálogház.**

NAGYVÁRAD, KOSSUTH-UTCZA, a „Sas szálloda“ kapujával szemben.

Pénzkölcsön 8°-ra.Értékpapírokra és sorsjegyekre 8°-ra a legmagasabb előleget ad.

Már zálogban levő sorsjegyeket, vagy értékpapírokat kiváltunk és olcsóbb kamatra magasabb kölcsönt adunk és kívánatra napi árfolyamban azokat meg is vesszük.

Mindennemű ékszerekre, ipari és árucikkekre a legkisebb összegtől a legmagasabbig legszolidabb feltételek mellett nyújt kölcsönt.

Visszafizetéseket a legkisebb részlettörlesztések mellett elfogadjuk; ugyancsak vidéki megbízásokat is elfogadjuk s azokat pontosan elintézzük.

Értékpapírok, sorsjegyek és ékszerek nagy tételeinél a legmesszebb menő kedvezmény biztosított.

Mindennemű ékszerek, arany láncok, arany órák, (különlegességek) gyűrtük s az ékszer szakba vágó mindenféle cikkek **legolcsóbb** bevásárlási forrása.

Diskrét kölcsön ügyletek elintézésére a kapu alatti külön bejáratnál külön terem áll rendelkezésre.

273.

Tisztelettel:

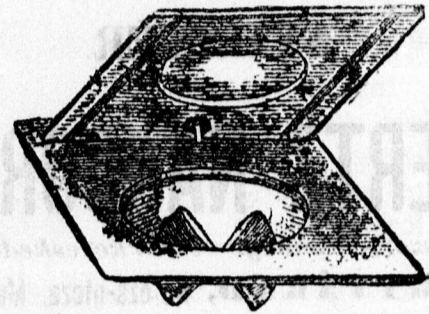
ELSŐ NAGYVÁRADON ZÁLOGHÁZ TULAJDONOSA:

KLEIN M. és FIA,

Nagyvárad, Kossuth-utca, „Sas szálloda“ kapujával szemben, földszinti helyiség.

Legolcsóbb zálogház Nagyváradon.

Legolcsóbb zálogház Nagyváradon.

Egy házból sem hiányozhatik!

Iskolák és intézetek nem nélkülözhetik

Föltűnő találmány.**„PLUTO“**

szabadalmazott árnyékszék mindenütt alkalmazható.

nem kell hozzá vízvezeték.

Pneumatikusan zár.

Szagtalan.

Tiszta.

Csinos.

Olcsó.

Főlegessé teszi a vízvezetékkel ellátott, drága angol klozeteket; sőt azoknál jobb is, mert víz nem kell hozzá, s így a befagyás és a ház alapfalainak átnedvesítése ki van zárva.

Bárkinek házhoz küldjük megtekintésre.

Eg yedül kaphatók:

Rosenthal és Ehrlich

érezárugyárában

Nagyváradon,

Szaecsvay-utca, saját ház

Alapítva 1847-ben

Hazai ipar!

Butor

Modern lakásberendezések, valamint egyes butordarabok gyári árban

REISZ és PORJESZ

butorgyárosoknál,

296

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején.

Hirdetmény.

A m. kir. nagyvárad honvéd hadapródiskolában folyó évi július hó 9-én megtartandó záróünnepély alkalmával — körülbelül 800 egyén látandó el étellel, itallal, — melyre ezennel pályázat hirdettetik.

Bővebb felvilágosítás a hadapródiskola gazdaságkezelő tisztjétől nyerhető naponként délelőtt 10—12 és d. u. 4—6 óra között.

830.

Iskolaparancsnokság

A várad-velencei volt Weinberger-féle gyárhelyiségben

2 magtár

azonnal bérbevehető.

Értekezhetni lehet a Nagyvárad Takarékpénztárnál. 807.

Első nagyvárad gyári festékraktár!

Telefon 441.

Telefon 441

GALLOVITS I.

NAGYVÁRAD, Nagy-Teleky-utca 532. sz., saját ház.

Legolcsóbb festékáru bevásárlási forrás.

Ajánl

száraz és olajbatört festékeket,

firnisz, butor és kocsi-lackot.

Bronzok, szobafestő és mázó ecsetek és meszelők nagy raktára. 272

Különösen nagy raktár **szoba-padló lackokban.**

A legújabb találmányu **LINOLEUM padló-fénymázt** van szerencsém a m. t. közönség b. figyelmébe ajánlani, mely igen gyors száradásánál, fényességénél és tartósságánál fogva minden más padló-lackot fölülmul.

40 év óta fennálló saját asztalos- és kárpitos-műhely.

Nem gyári, de kizárólag az ország és a külföld elsőrendű műhelyeiből beszerzett **fa- és vasbutorok**, valamint **kárpitozott berendezések** nagy választéku raktára

NAGYVÁRAD,
Zöldfa-u. 34. sz.

WALLERSTEIN FERENCZ

Papp György-féle házban, a volt Erber helyiségben.

butor nagykereskedése.

1901. májustól áthelyeztetett Zöldfa-u. 34. sz. Sörház-sikátorral szemben.

Elegáns háló, ebédlő, uri szoba és szalon berendezések minden kivitelben, stilszerű szilárd, első minőségű anyagból. Szőnyegek és butorszövetek nagy választékban. | Kárpitozott butoraim saját műhelyemben készülnek.

Lakások kárpitozását, vagyis tapétirozását elvállalom.

Legjobb gyártmányu zongorák, pianinok és tűzmentes vas- és pénzszekrények kaphatók.

1091. májustól Zöldfa-utca 34. sz. Sörház-sikátorral szemben.

Javítások gyorsan és pontosan eszközöltenek.

Telefonszám 318.

Telefonszám 318.

Olcsó és szakszerű

VILLAMOS berendezéseket, motor- és szellőztető szereléseket

elvállal a

NAGYVÁRADI

Műszaki Villamos Vállalat és Csillár-raktár

Nagyváradon, Kert-utca 81. sz. (Auer-üzlet).

Junius 1-től a „Nagyvárad Takarékpénztár“ palotájába lett áthelyezve.

Ne mulassza el senki **költségvetést** kérni, mely teljesen **díjmentesen** eszközöltetik.

Kiváló tisztelettel

290

Guthard Imre,
budapesti elektrotechnikus.

Grünfeld Ignätz,
vállalkozó.

Szakszerűleg teljesített villamos felszerelésről tanuskodnak a hozzám intézett elismerő levelek, melyekből csak néhányat bocsátok közre:

Tek. Guthard Imre elektrotechnikus urnak N.-Várad.

Megkeresésére ezennel készséggel igazolom, hogy ön lakásom villamos világítási szerelését, illetőleg berendezését legteljesebb megelégedésemre végezte, munkája teljesen kifogástalan, másfél éve annak, hogy azt végezte, de eddig még legcsekélyebb hiányt vagy hibát sem lehetett azon találni. Budapest, 1903. május 11.

Tisztelettel

Szterényi József,
miniszteri tanácsos.

Tekintetes Guthard Imre urnak Nagyvárad.

Ezennel értesítjük, hogy váci-utcai üzletünknek villamos berendezésével, daczára annak, hogy eleinte fél-tünk, hogy e complicált nehéz munkát nem fogja kívánságunkhoz méltón szállítani, nagyon meg vagyunk elégedve és reméljük, hogy pesti üzletének megnyitásakor ismét adhatunk Önnek munkát. Budapest, 1903. május 13-án.

Tisztelettel

Quentzer Testvérek
cs. és kir. udvari kalapgyárosok
Budapest, IV., Váci-utca 7.

Tek. Guthard Imre elektrotechnikus urnak N.-Várad.

Hozzánk intézett megkeresésére örömmel igazoljuk, hogy cégünknek a villamos világítási munkákat teljesítette, melyekkel mi teljes mértékben meg voltunk elégedve. Budapest, 1903. május 15-én

Tisztelettel

Wodianer F. és Fiai (Lampel Róbert-féle)
cs. és kir. udvari könyvkereskedés
Budapest, VI., Andrássy-ut 21.

GYÖRI SÁNDOR

gázerőre berendezett mű- és homoru köszörülő
műhelye,

Nagyvárad, Kert-utca 1. sz.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy

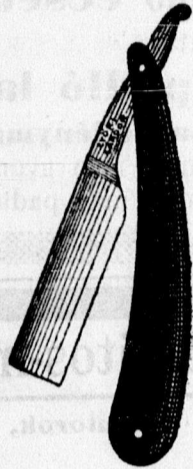
gázerőre berendezett

mű- és homoru köszörülő műhelyemet

Kert-utca 1. szám alá át helyeztem és azt a mai kor igényeinek teljesen megfelelően a legmodernebbül felszereltem

Minden e szak-
mába vágó mun-
kálatok, u. m.
ollók, tyukszem-
vágók, beretvák
és mindennemű
kések tűkőrfé-
nyesre palléro-
zása, valamint
kéműves mun-
kák előállítás,
a leglekiismer-
tesebb kidolgozás
és árszámítás te-
kintetében a leg-
olcsóbban állitta-
tik elő.

Tisz eleveltel kérem a m. t. közönséget a saját érdektükben is, hogy óvakodjanak az utcai házaló köszörősöktől, kik a munkát nevemben szedik össze köszörültetni s azt továbbítják.

295

Kiváló tisztelettel

Győri Sándor.

Városi és vidéki telefon 251. sz.

Előpataki gyógyviz.

Főraktár: Bihar-, Békés- és Szilágy-megyék részére:

Szabó és Hajnal

fűszer-, csemege-, bor- és déligyümölcs-
üzletében

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,
a Széchenyi szállodával szemben.

Az „Előpataki Gyógyviz“ kitűnő sikerrel használtatik

1. A gyomor és belek idült hurutjainál gyomorgörccs, gyomorégésben, a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor- és szélzsabában, hányásoknál.
2. Altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben s az ezzel járó rásttkór s kedélykór szokásos székrekedéseinél.
3. Máj- és lépdeganatokban, az epe kivezető csöveinek hurutos bántalmainál, sárgaságban, epekövekben, a pozsgerj és váltólázakból származott lépdeganoknál.
4. Fejlődési sápkórban s az ezen alapuló hőszámzavaroknál, a görvélykór torpid alakjainál s különösen vérszegénységi állapotoknál.
5. A vesék és húgyhólyag hurutos bántalmánál, a kezdődő húgykő és fűvénylerakódás eseteiben kitűnő hűgysavoldó.
6. A méh idült fömüléseinél, dagainál, fehér folyás s rendetlen havazásnál.
7. A nemi részek gyengeségeiben.
8. Angolkórban egyáltalában gyermekeknél elvérzeszet ép és erős kifejlődését vas-és mész-tartalmánál fogva meglepően elősegíti.

Az előpataki ásványvizeket nem csak a betegek használják, egészséges embereknek is üdítő itallal szolgál s különösen borral vegyítve a háztartásnál általános használatban van. Ez idő szerint évente 1.000.000 palackon felel küldetik szét bel- és külföldre.

Kapható: minden jelesebb fűszer-
kereskedés- és vendéglőben.

AZ ELŐPATAKI GYÓGYFORRÁSOK
KEZELŐSÉGE.

117

Fontos az érdekelteknek tudni,
hogy míg egyéb fajta keserűvizekből egy egész pohárral szükségeltetik,
addig hathatós már fél pohár

IGMÁNDI

KESERŰ-VIZ.

Mint kitűnő étvágyat hozó természetes gyomortisztító és hashajtó.
Amellett könnyen bevehető, mert ize nem émelygős, sós
hanem kellemes keserű.

Kapható mindenütt, ugy a forrástulajdonos:

SCHMIDTHAUER LAJOS gyógyszerésznél KOMÁROMBAN

Minőségileg kértik össze nem téveszteni más olcsóbb fajta keserűvizekkel
beszerzésnél határozottan SCHMIDTHAUER-féle Igmándi viz kérendő.

Kapható helyben minden gyógyszerár és fűszerkereskedésben. 288

Export Amerika és Angolországba.

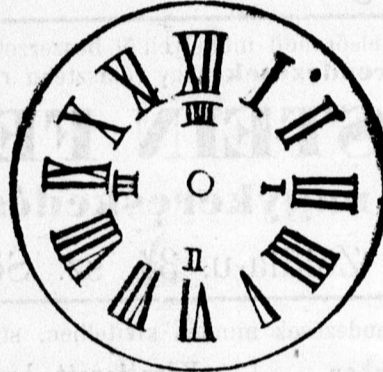
Telefon 418.

Kerületi képviselő: **Biró József.**

Telefon 418.

Számos kitüntetés!

Számos kitüntetés!

DADAY JOZSEF utóda

Mezey Dezső

műlakatos és toronyórás

Nagyvárad, Szent János-utca 320. sz

Van szerencsém a m. t. közönség b. figyelmét felhívni a mai kor igényeinek teljesen megfelelő és a legmodernebbül berendezett

műlakatos és toronyóra műhelyhelyiségemre,

hol több kiállításon kitüntetett szerkezetű TORONYÓRAIM vörös fémből készült főkeretekkel s a felhuzást könnyítő, a legcélszerűbb módon alkalmazható külön mozgó orsókkal s a súlyemelő cizkezett vassodronyköteket tartó vashengerekkel és ingaszabályozó csavarokkal vannak ellátva.

KÉSZ TORONYÓRAIMNAK jótállás felelősség melletti felállítását is elvállalom melyek pontos járásáért szavatolok.

A n. é. közönség szives pártfogását kérv., maradtam kiváló tisztelettel

MEZEY DEZSŐ,

216

műlakatos és toronyórás.

A nagyváradai légszeszgyár Kátrány árjegyzéke:

2-től	9 kilóig	6 krajczár kilója
10 „	149 „	5 „
150 „	1000 „	4 „

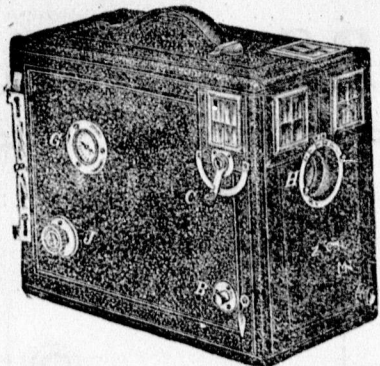
Ennél nagyobb mennyiség vásárlásánál még további 10% engedményt adunk.

Egész és félvagon vásárlásánál az engedmény még nagyobb
Egy hordó ára külön 4 korona, de azt teljesen jó állapotban egy hónapon belül három koronáért visszavásároljuk.

Az áru gyártelepünkön átveendő és innen egyszerre elszállítandó.
Nagyvárad, 1903. június hóban.

A nagyváradai légszeszgyár.

332.

Mindennemű
fényképezési kellékek és gépek

gyári árbau kaphatók

WEINSTOCK FÜLÖPNÉL Nagyváradon,

Szent László-tér 47-ik szám.

Képes árjegyzék bérmentve.

Telefonszám 181.

☞ Szabott árak! ☞

TELEFON: 477.

☞ Szabott árak! ☞

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntő és gépgyár részvénytársaság

elektromos gyár

Nagyvárad építésvezetőség.

Gyárak:

==== BUDAPEST. ====

==== LEOBERSDORF. ====

==== RATIBOR. ====

Iroda

NAGYVÁRAD,

Kossuth Lajos-u. 4., 1. em. (Mezey-ház.)

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlja
dusan felszerelt mintaraktárát:

elektromos világító csillárok

asztali lámpák

valamennyi stílusban, elegáns és kiválóan
szolid kivitelben,

ívlámpákat,

villamos főzőedényeket, vasalók, hajsütővasak,
és szivargyújtók, ventilátorokat

és mindennemű ipari célokra alkalmas

elektromotorokat.

Meglevő légszesz és petroleum csillárok csi-
nos és olcsó átalakítása. Házak, lakások,
üzletek stb. **elektromos világítási és erőátviteli be-
rendezéseket** jóállás mellett jutányosan elvállal
és ezek szerelését szakszerűen képzett sze-
relővel végezteti.

Költségvetéseket és felvételeket díjmentesen eszközöl.

— Felvilágosítással szívesen szolgál helybeli irodájában. —

813

☞ Szabott árak! ☞

TELEFON: 477.

☞ Szabott árak! ☞

Távbeszélő: 67. sz.

KRUGSTEIN IZIDOR UTÓDA

Sü göny czim: Rosenberg Izsó

Rosenberg Izsó

építkezési anyagok, gazdasági
cikkek és zsiradékok nagy raktára

Nagyvárad, Kossuth-utcza.

I-ső rendű **BEOCSINI** Portland-CEMENT.
I-ső rendű Román-

EGERESI alabastrom és szobrász **GIPSZ.**

MENYEZET NÁDFONAT.

CEMENTLAPOK és **BETONCSÖVEK.**

CARBOLINEUM és **TINCTORAL**

megóvják a fát a korhadástól.

== **KÖAGYAGCSÖVEK.**

Valódi **ASZFALT FEDÉLLEMEZEK.**
Aszfalt **ELSZIGETELŐ** lemezek.

==== **Köszén-Kátrány.** ====

Gazdasági cikkek:

Kitünő minőségű gép- és henger-olajok.

I-a **REPCZE-OLAJ** (égető-olaj).

Első rendű

250

TOVOTTE gépszir, kocsikenőcs és petroleum,
CARBOLSAV. **CREOLIN.**

**TÖRLESZTÉSES
jelzálog-kölcsönöket**

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45

és 50 évi visszafizetésre fél éves részletekben, melyekben a kamat és a tőke törlesztése bennfoglaltatik, 500 koronától kezdve a legelőnyösebb feltételek mellett ad, esetleg drága kamatozása kölcsönöket convertál a

polgári takarékpénztár részvénytársaság
NAGYVÁRAD.

256

SCHICHT-szappan

109

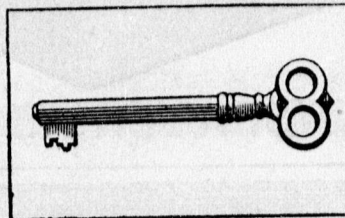
„SZARVAS“

vagy

„KULCS“

Legjobb, legkiadósabb és ezért a legolcsóbb szappan. Minden káros

hatású vegyítéktől mentes.

☞ ☞ *Mindenütt kapható.* ☞ ☞

Vásárlásnál ügyelni kell arra, hogy minden darab szappan „Schicht,, névvel és a fentebbi védjeggyel legyen ellátva.

☞ **Figyelem!** ☞

Az „Amerikai áruház“ olcsó árakban utólérhetetlen!

Értesíteni kívánom a t. vevőközönséget, hogy az üzlet a régi helyiségbe **Fő-utcza (Bazár-épület)** lett visszahelyezve, a hol most a rövidáruval kapcsolatban

== gyönyörű rőfös raktár lett berendezve ==

teljesen új, remek áruval melynek mekintése figyelmet érdemel.

Tisztelettel

Telefon-szám: 372.

AMERIKAI ÁRUHÁZ.

ALAPITTATOTT : 1883 ban.

TELEFONSZÁM : 465.

Cement-, műkö-, beton- és aszfalt-ipar vállalat.

190

POLLÁK SAMU

Nagyvárad, Kert-utcza 10. sz. || **Kolozsvár,** Szappan-utcza 6. sz.

Állandóan készít: egyszerű cementlapot, sajtolt diszes mozaiklapot, csatorna-csőveket, lépcsőket, fedlapot, esőviz-folyókát és mindennemű **MŰKÖVET**, továbbá SZABADALMAZOTT HORNYOLT **FEDÉLCSEREPET**, teljesen TŰZBIZTOS szabadalmazott **gipsztáblát** válaszfalak gyors előállítására.

Elvállal jótállás mellett:

nedves lakások gyökeres szárazzá tételét, mindennemű aszfaltozást, betonozást, terazzo-munkát művészi kivitelben.

Ajánkozik: járdák, szökő-kutak, csatornák, diszes fal és kerámiburkolatok, aszfaltparkezták stb. elkészítésére.

☞ **Költségvetés ingyen és bérmentve.** ☞